

Demansl? Hastalara Bak?m Verenlerde Bak?m Y?kü ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Demansl? Hastalara Bak?m Verenlerde Bak?m Y?kü ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19592>

Özet

Demanslı Hastalara Bakım Verenlerde Bakım Yüğü Ölçeđi (DHBVBYÖ), **demans** hastalarına birincil bakım sağlayan bireylerin deneyimlediği yük düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2018 yılında Aslan ve Aylaz tarafından geliştirilmiş olup, 24 maddeden oluşmaktadır ve dört temel alt boyutta (Fiziksel, Sosyal, Ekonomik ve Psikolojik) **bakım yüğü** deneyimini değerlendirmektedir.

Bu araç, klinisyenlere ve araştırmacılara **bakım verenlerin** yağad??? zorlukları sistematik olarak ve kültürel bağlama uygun bir şekilde belirlemede önemli bir katkı sağlamaktadır. DHBVBYÖ, beğli Likert Tipi bir derecelendirme sistemi kullanır.

Anahtar Kelimeler

Bakım Yüğü, Demans, Bakım Veren, Psikometrik Ölçek, Geriatri, Türkiye, Aile Bakımı.

Yazarlar

Sinan Aslan, Rukiye Aylaz

[quads id=5]

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **demans** hastalarına bakım sağlayan bireylerin karşılaşt??? çok boyutlu yüğü (fiziksel, sosyal, ekonomik ve psikolojik) standardize edilmiş bir yöntemle nicel olarak ölçmektir. Bu ölçüm, müdahale programlarının planlanması ve **bakım verenlerin** desteklenmesi için kritik öneme sahiptir.

Geliştirme çalışması, Türkiye bağlamında **bakım yüğü** kavramının boyutlarını derinlemesine analiz ederek, mevcut uluslararası ölçeklerin kültürel uyum sorunlarını aşmayı hedeflemiştir. Ölçek, özellikle Türk kültürüne uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunarak alandaki boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

Yapı

DHBVBYÖ, **bakım yüğü** kavramının dört temel alt boyutta inceleyen çok boyutlu bir yapı olarak ele alılır. Bakım yüğü, sadece hastanın fiziksel ihtiyaçlarından kaynaklanan zorlukları değil, aynı zamanda **bakım verenlerin** kişisel yaşam, sosyal etkileşimler ve duygusal sağlık üzerindeki olumsuz etkileri de kapsamaktadır.

Bu dört faktör (Fiziksel, Sosyal, Ekonomik ve Psikolojik), **bakım verenlerin** yađad??? stresi ve

zorlanmay? ayr??t?rarak, spesifik müdahale alanlar?n? belirlemeye olanak tan?r. Örne?in, psikolojik alt boyut, suçluluk, depresyon ve anksiyete gibi duygusal sonuçlar? de?erlendirirken; fiziksel alt boyut, yorgunluk ve fiziksel sa?l?ta bozulma gibi somatik zorluklara odaklan?r.

Geçerlik

Demansl? Hastalara Bak?m Verenlerde Bak?m Yüğü Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesinde (Aslan & Aylaz, 2018) detayl? olarak sunulmuştur. Yap?lan **faktör analizi** çal??malar?, ölçe?in teorik yap?s? ile uyumlu dört alt boyutlu yap?n?n geçerlili?ini desteklemektedir.

Yap? geçerlili?i testleri, ölçe?in maddelerinin **demansl? hastalara** bak?m veren popülasyonda bak?m yüğü olgusunu do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermiştir. Elde edilen bulgular, ölçe?in maddelerinin ilgili yap?y? temsil etme yetene?ini do?rulamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?lar? (özellikle **Cronbach Alfa** de?eri) kullan?larak de?erlendirilmiştir. Geli?tirme çal??mas?, DHBVBYÖ'nün yüksek düzeyde iç tutarl?l?a sahip oldu?unu rapor etmiştir.

Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve farklı zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verebilece?ini i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in hem klinik hem de ara?tırma ortamlar?nda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?al geçerlili?ini incelemek amacıyla gerçekleştirilen **aç?mlay?c? faktör analizi** sonucunda, Demansl? Hastalara Bak?m Verenlerde Bak?m Yüğü Ölçe?i'nin dört temel faktörden olu?tu?u belirlenmiştir. Bu faktörler, **bak?m yüğü** deneyiminin farklı yönlerini temsil etmektedir:

Fiziksel Alt Boyut

Sosyal Alt Boyut

Ekonomik Alt Boyut

Psikolojik Alt Boyut

Bu dörtlü faktör yap?s?, **bak?m verenlerin** kar??laşt??? zorluklar?n ayr??t?rılmas?na olanak tan?yarak, en çok zorlan?lan alanlara yönelik spesifik müdahaleler geli?tirilmesine yardımcı olmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: 24 maddeden oluşan, Beşli Likert Tipi Derecelendirme Ölçeđi

Language Available: Türkçe

Population Group: Demans Hastalarına Bakım Verenler

Age Group: Yetişkin Bakım Verenler (Genellikle 18 yaşı ve üzeri)

Population Details: Demans tanısı almış hastaların aile üyeleri veya birincil bakım verenleri.

Test Methodology: Ölçek, bireysel veya grup uygulaması şeklinde katılımcılar tarafından öz bildirim yoluyla doldurulur. Toplam puan, maddelerin yanıtlarının toplanmasıyla elde edilir.

Anahtar Kelimeler

Bakım Yüğü Ölçeđi, Aile Bakım, Gerontoloji, Psikometri, Yaşlı Sağlığı, DHBVBYÖ.

[quads id=5]

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: sinan.aslan@batman.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Sinan Aslan (Batman Üniversitesi, Türkiye)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2018 yılında Aslan ve Aylaz tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve ticari ücretlendirme bilgileri hakkında sorumlu yazar Sinan Aslan ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makale, *Turkish Journal of Geriatrics* dergisinde yayımlanmıştır ve makaleye atıftaki bağlantıdan ulaşılabilir: geriatri.dergisi.org

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: demansli-hastalara-bakim-verenlerde-bakim-yuku-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aslan, S. & Aylaz, R. (2018). Demansli Hastalara Bakım Verenlerde Bakım Yüğü Ölçeđi'nin geliştirilmesi. *Turkish Journal of Geriatrics*, 21(3), 456-466. doi: 10.31086/tjgeri.2018344061

[quads id=5]

Demansli Hastalara Bakım Verenlerde Bakım Yüğü Ölçeđi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Derecelendirme Yöntemi ve Puanlama:

DHBVBYÖ, 24 maddeden oluşmaktadır ve beşli likert tipi olan bu ölçek, aşağıdaki derecelendirme sistemi ile puanlanmaktadır:

"Hiçbir zaman" yanıtı için 1 puan

"Nadiren" yanıtı için 2 puan

"Ara sıra" yanıtı için 3 puan

"Çoğu zaman" yanıtı için 4 puan

"Her zaman" yanıtı için 5 puan

Ölçekten alınabilecek en düşük puan 24, en yüksek puan ise 120'dir. Yüksek puanlar, bakım veren bireyin deneyimliği bakım yükünün yüksek olduğunu göstermektedir.

Alt Boyutların Madde Dağılımı:

Ölçek maddeleri, geliştirme çalışmasında belirlenen faktör yapısına göre dört alt boyuta ayrılmıştır:

Fiziksel alt boyut: 2, 3, 4 ve 7. maddeleri içermektedir.

Sosyal alt boyut: 8, 16, 17, 18, 19, 20 ve 22. maddeleri içermektedir.

Ekonomik alt boyut: 14, 23 ve 24. maddeleri içermektedir.

Psikolojik alt boyut: 1, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15 ve 21. maddeleri içermektedir.